

Wessely Gábor

Gyerekes írások

Játsszunk gyilkosokat!

Ritka ünnep, amikor együtt a család. Az USA-ban. Az amerikai könyvekből és filmekből az szűrhető le, hogy ez a sikeres nép a biznisznek él. Gyerekeiket bébiszitterekre bízják, öregjeiket szeretetotthonokba dugják, aztán szabadon belevetik magukat az üzletbe, leszagatják és elbulizzák a manit.

Nekünk is nagyon szimpi ez az életforma, haladunk is felé öles léptekkel. A megnyerhető verseny igézete, a kólamámor, a sztárgyártás mind erről szól. A tévé, a számítógép előtt magukra hagyott gyerekeink az animációs és az akciófilmek főhőseitől tanulnak meg viselkedni. Poénkodni, káromkodni, becsajozni, bepancsolni. Nincs olyan amerikai film, amelyikben ne idéznének egy-két másik amerikai filmből. (Emlékszel, mikor John Star azt mondta a *Patakokban folyjon a vérben*, hogy „Baby, harapd ki a köldökömet, hogy tudjam: szeretsz!?”) És szinte soha nem emlegetik apjuk, anyjuk szavait, mert a szülők nem értek rá velük foglalkozni, a család szerepe semmivé foszlott, a nagymama mákos kalácsa, a nagypapa bölcs tanácsa a mesékbe költözött, közös élményeik csak a mozivászonnal, a képernyővel és a monitorral voltak, vannak. Így cseperedik fel a „fejlett társadalmak” ifjúsága. Az erőszakon erőszakkal diadalmaskodó, izgalmas produkciókon.

Nálunk is kitért a demokrácia, a hiánygazdaság után itt a (túl)kínálati

piac, a televíziós csatornák mindent elkövetnek a nézőszámnövelés érdekében. A publikum igénye ugyanaz, mint az óceánon túl: jöjjenek a piff-puff filmek! Nincs messze az idő, amikor Hófehérke is hőkövető rakétát ló ki a gonosz mostohára.

Nézzünk végig egy műsorújságot! *Tomboló jég, Pizskos ügynökök, Skalpvadászok, A bevetés szabályai, Pusztító vizek, Fiatalkorú tettesek, Pokoli játszma, Légi zsaruk, Boszorkánykard, Gengszterek gengsztere, Buffy, a vámpírok réme, Az üldözött szemtanú, Vészhelyzet, Gyilkos robotok, Randevú az ördöggel, Véres leszámolás, A gyilkos nyomában, Halálközelben, Vérdíj, Terroristák markában, Egy sorozatgyilkos nyara, Halálos szenvedély.*

Pazar kínálat.

*

Valamelyik nap átjött babázni a kislányomhoz az egyik barátnője. Minden babaház más, nálunk a konyha a legfelszereltebb, nemcsak bútorok vannak benne, hanem evő- és ivóalkalmatlanságok, apró bögrék, tányérok, kanalak is. Meglátva a kis, kétcentis műanyag késeket, a vendég kislánynak korszakalkotó ötlete támadt:

– Játsszunk gyilkosokat!

És a két aranyhajú baba fedezékbe vonult, aztán vagy rápattantak a rózsaszín pónijukra, vagy átkúsztak a szőnyeg alatt, vagy más fondorlatos

módon megközelítették és jól megölték egymást. Nagy volt a lányok öröme, ha az ő „harcosuk” győzött, s bizony nehéz lett volna nekik megmagyarázni, hogy ez nem egy nagyszerű játék.

Római nulla

Emelt fővel veszíteni – fél győzelem. Tízéves lehettem, amikor Árpi bácsiival, a lakótelep legjobb sakkozójával játszottam. Árpi bácsi újságot olvasott, s közben lazán lépkedett, sakkot adott, mattot adott. De az egyik partinál félretette a lapot, felhúzta a szemöldökét, s azt mondta:

– Nocsak, néha egész nehéz helyzetbe hozol!

És hosszú perceként át komolyan koncentrált, mire kimászott a slamasztikából, ahova akkorra megint én kerültem.

Mindkettőnk számára emlékezetes maradt az a nap. Nekem azért, mert igencsak megszorogattam az addig verhetetlennek hitt Árpi bácsit, neki meg azért, mert rádöbbsent: elodázhatatlanul közeledik az a perc, amikor megfosztják a lakótelep sakkbajnoka címtől.

Elszaladt az idő. Most már én játszadok a gyerekeimmel, lazán, félgőzzel, strandolgatás, olvasgatás, tévézgetés közben. Rugdosom nekik a gólokat, ütöm az ászokat a hetes zsírban, felelgetek a butuska felvetéseikre.

A kislányomat valamelyik nap nagyon érdekelte a nulla. Parlamenti tudósítást sose néz, úgyhogy sejtelmem sincs, honnan nyerte az ihletet, miért kezdte firtatni, mi is az a semmi. Nem hó végén, hanem a számegyenesen. Pozitív vagy negatív előjelű a zérus? Magabiztosan feleltem, hogy se ilyen,

se olyan, és továbbolvastam egy mai magyar költő versét arról, hogy államférfit keres a cirkuszban. De megzavarta a műélvezetet leánykám következő kérdése: és a rómaiak hogyan írták a nullát?

Letettem a könyvet, felhúztam a szemöldököm, és a bölcs atyák hanghordozásával rászóltam: – Hogy tudsz ilyen hülyeségeket kérdezni?

Ez hatott. Persze Árpi bácsi keményebben megdolgozott volna a „sikerért”. Szemlesütve nyerni – egyenlő a vereséggel.

Szülői szigor

Aznap kicsit pikkelt rám a tanítónő. Szülői értekezleten csücsültünk a 6. b-ben, és arról volt szó, hogy az anyukák, apukák megvásárolhatják csemetéik produktumait. Azokat, amelyeket a kézműves foglalkozásokon gyártottak. És én bizony semmit se vettem.

Úgy voltam vele, hogy ha anyagi támogatásra szorul a sulis, szívesen adok pár százast, ezrest, de könyörgöm, hadd ne kelljen hazaszállítanom a huszonharmadik sógyurma-figurát, a harmincötödik fakanál bábót és a negyvenhetedik origamicso-dát! Nálunk ezeket otthon három gyerek termeli, nagyüzemi szinten. Valamelyik nap – megszámláltam! – ötvenhárom papírhajót tüzeltem el. (Csakóból egy kicsit többet.) Szóval: tudom, hogy roppant ügyesek, tehetségesek a gyerekeim – az apjukra ütöttek –, elhiszem, hogy agyagozásban és tojásfestésben nincs párjuk a Kárpát-medencében, de mikor már a papucsom és a fogmosó poharam is gyöngyállatkákkal van tele, akkor másom is tele van...

A tanítónő, nem csekély diplomáciai
érzékkel, még egyszer felröppentette a
kérdést: – Más nem kíván vásárolni?

Akik találva érezték magukat, gyorsan
vettek még egy tucat vízfestményt
vagy két marék dióhéj teknőst, de én

nem engedtem szülői szigoromból.
Nekem elveim vannak!

Minden tekintet felém fordult. És
ekkor döböntem rá, hogy ezek engem
nem következetesnek tartanak, hanem
sóhernek!

Én, Claudius, a császár!, 2024